

**การแสดงทัศนะการเสริมสร้างจริยธรรม
ในการเสริมสร้างค่านิยมความภาคภูมิใจในความเป็นไทย**

โดย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม (คุณหญิงไขศรี ศรีอรุณ)

**ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ “การขับเคลื่อนวาระแห่งชาติด้านจริยธรรม
ธรรมาภิบาล และการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในภาคราชการ”**

วันศุกร์ที่ 8 ธันวาคม 2549

ณ ตึกสันติไมตรีหลังนอก ทำเนียบรัฐบาล

กราบเรียนท่านนายกรัฐมนตรี ท่านรัฐมนตรีทุกท่าน ท่านผู้ช่วยเลขาธิการ
คณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ ท่านผู้มีเกียรติและผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่าน

ดิฉันได้รับมอบหมายให้มาพูดด้านสังคม แต่เอกสารที่แจกจะเน้นเรื่องของภาค
ราชการ ซึ่งเอกสารนี้เป็นเพียงร่าง คิดว่ายังสามารถปรับได้ ซึ่งจะได้ไปคุยกันในการ
ประชุมคณะรัฐมนตรีอีกครั้ง

ในส่วนของกระทรวงวัฒนธรรม เมื่อพูดถึงเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ธรรมาภิบาล
จะต้องอธิบายถึงความหมายของ 3 คำนี้ก่อน

- จริยธรรม คำว่า จริยะ คือ สิ่งที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ธรรมะ คือ
คุณความดี จริยธรรม จึงหมายถึง คุณความดีที่ทุกคนควรปฏิบัติ
- คุณธรรม คือ คุณความดีที่เป็นคุณ ที่เป็นประโยชน์
- ธรรมาภิบาล คือ ธรรมะ บวก อภิบาล แปลว่า การดูแลคุณความดี
การสนับสนุนให้ทำความดี

กระทรวงวัฒนธรรมที่ได้คุยกันเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์ เราได้ศึกษาคุณธรรมที่
พึงประสงค์ของสังคมไทยว่าควรมีอะไร ในที่สุดได้พบว่า พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัวที่พระราชทานในพระราชพิธีสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี พ.ศ. 2525
คุณธรรม 4 ประการ ซึ่งจะเป็นคุณธรรมที่หากปฏิบัติได้ตามนั้นสังคมไทยจะมีความสุข

1. รักษาความสัตย์ มีความจริงใจต่อตนเอง ประพฤติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์
และสิ่งที่เป็นธรรม
2. ความรู้สึกขมใจตนเอง ผิดใจในตนเองให้ปรากฏอยู่ในความดีความงามนั้น
3. อุดทน อุดกลั่น และอดออม ที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัตย์สุจริต ไม่ว่าจะ
ด้วยเหตุผลประการใดก็ตาม

4. การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต รู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตน เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

ที่จริงนั้นทรงพระราชดำรัสคุณธรรม 4 ประการนี้ด้วยภาษาธรรมดา ซึ่งถ้าเป็น ภาษาทางพุทธธรรม คือ “สังคหวัตถุ 4” อันได้แก่ สัจจะ ทมะ ชันติ จาคะ ซึ่งฟังแล้วจะไม่เข้าใจ พระองค์ได้ทรงพระราชทานพระราชดำรัสเป็นภาษาที่เข้าใจ

กระทรวงวัฒนธรรมได้พูดกันว่า เทอมของรัฐบาลมีระยะเวลาสั้น เป็นไปไม่ได้ที่จะทำทุกอย่าง และชูทุกประเด็นพร้อมกัน เราจะชูประเด็นเรื่องความซื่อสัตย์ สุจริต เพราะว่าที่เรามานั่งอยู่ตรงนี้ เนื่องจากบ้านเมือง ผู้บริหาร หรืออาจจะสวนอื่นด้วย ขาดความซื่อสัตย์ สุจริต ไม่มีอย่างที่เราควรจะเป็น เราจะรณรงค์กับองค์กรของเราเองคือ กระทรวงวัฒนธรรม และชุมชนที่เรามีส่วนเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งจะสอดคล้องกับท่าน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ท่านจะรณรงค์เรื่อง ชุมชนเข้มแข็ง ชุมชนที่ดูแลซึ่งกันและกัน ชุมชนคุณธรรม

กระทรวงวัฒนธรรมมีเครือข่ายวัฒนธรรมจังหวัดทั่วประเทศ วัฒนธรรมอำเภอ บางแห่งมีวัฒนธรรมตำบลด้วย รวมทั้งหมด 300 กว่าแห่ง เราจะลงไปถึงระดับนั้น เพื่อที่จะพัฒนานโยบาย “วัฒนธรรมไทย สายใยชุมชน” หมายความว่า จะเอา วัฒนธรรมเป็นตัวตั้ง พัฒนาชุมชนในระดับล่าง ถามว่าวัฒนธรรมไทยที่จะทำนั้น คืออะไร คือ การลงไปที่ชุมชนเพื่อดึงศักยภาพของชุมชนออกมา ไม่ว่าจะเป็นภูมิปัญญา ท้องถิ่น จะเห็นศักยภาพด้านอาชีพ ด้านศิลปวัฒนธรรม ทุกอย่างที่เป็นของดีของชุมชน และมาพัฒนาให้เข้มแข็งขึ้น ให้เป็นชุมชนเข้มแข็ง อีกส่วนหนึ่งที่ต้องลงไปให้มาก คือ เรื่องคุณธรรม จริยธรรม เราพบว่า ในระดับชุมชนองค์กรที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ **วัด** ซึ่งถ้าหากชุมชนไหนมีวัดที่เข้มแข็ง ชุมชนนั้นจะเป็นตัวอย่างที่ดีได้ วัดจะเป็นที่รวมของ พระที่มีศักยภาพโดยเฉพาะท่านเจ้าอาวาส จะเป็นผู้ที่ดึงศักยภาพของชุมชนออกมาไม่ว่าจะเป็นเรื่องขององค์ความรู้ ห่องสมุด พิพิธภัณฑสถานท้องถิ่น ลานวัฒนธรรม กีฬา การท่องเที่ยว และในเรื่องคุณธรรมท่านต้องเข้ามามีบทบาทอย่างมาก ดิฉันได้คุยกับ ท่านรัฐมนตรีคุณหญิงทิพาวดี เมฆสวรรค์ ที่ท่านดูแลสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติว่า ในที่สุดเราต้องกลับไปหาวัด กลับไปหาพระ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับท่าน เพราะฉะนั้นถ้าทำถึงระดับรากหญ้าได้ สร้างให้มีชุมชนเข้มแข็งโดยมีวัดเป็นศูนย์กลาง เรื่องคุณธรรม จริยธรรมนั้นจะตามมา ถ้าชุมชนนั้นมีความเป็นอยู่ที่ดี มีความสุขตาม อดภาพ เศรษฐกิจเพียงพอ นี่คือนโยบายที่กระทรวงวัฒนธรรมจะทำในระดับสังคม

ในภาคราชการกระทรวงวัฒนธรรมนั้นเมื่อนำเรื่องของความซื่อสัตย์ คุณธรรม ตามพระราชดำรัสไปใช้กับคนอื่น เราควรจะนำร่องกับกระทรวงของเราเองก่อน และจะ ดำเนินการตรวจสอบ การจัดการองค์ความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จะมีการประเมิน การ ยกย่องชมเชยหน่วยงาน บุคลากร นั่นคือสิ่งที่กระทรวงจะทำ ซึ่งบางส่วนได้ทำไป บ้างแล้ว

เรื่องของวาระแห่งชาติ อยากแสดงความเห็นว่า ในการทำงานพบว่า เรื่องของ การแต่งตั้งข้าราชการก็ดี การมอบหมายงานก็ดี มีความสำคัญอย่างมาก ทำอย่างไร ไม่ให้การเมืองแทรกแซงในระดับกระทรวง กรม ผู้ที่ทำงานมีความสำคัญที่สุด คือ ผู้ทำงานระดับสูง การโยกย้ายหรือการเอาคนไม่เหมาะสม ไม่มีคุณภาพมาทำงาน จะมี กระทบอย่างไร จะทำอย่างไรในเรื่องนี้ หรือแม้แต่การนำคนข้ามกระทรวงมาทำงานทั้งที่ ไม่มีความรู้เรื่องวัฒนธรรมเลยมาอยู่กระทรวงวัฒนธรรม เป็นเรื่องของการเมือง จะทำ อย่างไรให้รัฐมนตรีมีคุณธรรม จริยธรรม ธรรมาภิบาล และมีความรับผิดชอบมากพอที่จะ รับผิดชอบต่องานของกระทรวงทั้งหมด ไม่ใช่รักษาฐานเสียง หรือรับผิดชอบต่อเฉพาะคนของ ตัวที่ช่วยกันมาเท่านั้น ขอฝากไว้ในร่างวาระแห่งชาติฯ ที่จะแก้ไขในรายละเอียดต่อไป

*****